

O B S A H.

	Str.
I. Nová doba literatury české	1
II. Období obrození spisovného jazyka i literatury české	2
1. Josef Dobrovský:	5
a) O českých příslovích	7
b) Čech nebo Čechové odkud tak slují?	10
2. Josef Jungmann:	16
a) Z »Ataly« Chateaubriandovy: Šakta a René	18
b) Z Miltonova »Ztraceného ráje«: a) Vstup	21
β) Vyličení ráje	23
γ) Po pádu Evině	27
c) Ze Slovesnosti: Obohacování jazyka českého	31
3. Jan Svatopluk Presl:	34
a) Z předmluvy ke »Cuvierovým Rozpravám«: Potřeba pěstování věd jazykem českým	36
b) Z »Počátků rostlinosloví«: Přenášení rostlin v země cizí	38
4. Jan Ev. Purkyně:	41
Vývoj člověka v přírodě	42
5. Pavel Josef Šafařík:	47
Ze »Slovanských Starožitností«: a) Objem a rozvržení	49
b) Příčiny chudosti zpráv o Staroslovanech	51
6. František Palacký:	55
a) Z »Úvodu, o dějinách českých«: Ráz dějinstva českého	57
b) Z »Dějin národu Českého«: Král Jiří, kníže pokoje	62
c) O starých pranostikách a kalendářích českých	63
7. Jan Kollár:	67
a) Z Předzpěvu k »Slávy Dceři«: Na zříceninách severního Slovanstva	70
b) Ze »Slávy Dcery« (I., 1., 5., 35., 120., 123.	71
II., 37., 122., 128.	74
III., 17., 55., 89., 108.)	76
c) Zalkání nad smrtí Jungmannovou	78
d) Z »Nápisů«	78
e) Z »Paměti mladších let života«: Nabídka Kollárovi učiněná a jeho odříkání	79
8. František Ladislav Čelakovský:	83
a) Z »Ohlasu písni ruských«: α) Odchod a příchod	86
β) Veliká panichida	87
γ) Mládec koně pochvaluje	87
δ) Vězeň	88
b) Z »Ohlasu písni českých«: α) Toman a Lesní panna	89
β) Zrušení slibu	91
γ) Vnoučata k dědečkovi	91
δ) Kratičká modlitba	92

c) Z »Růže stolisté« (1., 5., 29., 51., 61., 73., 87., 95.)	Str. 92
d) Ze »Smíšených básní« : a) Společná píseň	» 93
β) Radostné cestování	» 94
e) Z »Epigramů« : a) Kvítí	» 94
β) Jiné	» 95
f) Ze »Čtení o počátcích dějin vzdělanosti« : Duševní vlastnosti národní slovanských	» 96
9. Josef Jaroslav Langer:	» 101
a) Z »Báspí« : České lesy	» 102
b) Z »Českých krakováčků« (1., 3., 7., 22., 39., 41.)	» 102
c) Z »Kopřív« : Žižkův dub	» 103
10. Boleslav Jablonský:	» 105
a) Z »Moudrosti otcovské« (33., 36., 48., 67., 89.)	» 106
b) Z »Básni smíšených« : Vojínovo loučení	» 107
11. Václav Klement Klicpera:	» 108
Z dramatické bajky »Loketský zvon« (III, 6—8)	» 109
12. Josef Kajetán Tyl:	» 113
a) Vjezd krále Jana do Prahy	» 115
b) Na Karlově mostě v Praze	» 117
13. František Jaromír Rubeš:	» 119
Každý chce být trochu živ	» 120
14. Jan Erazim Vocel:	» 122
a) Z »Přemyslovců« : Vstup k cyklu »Přemysl Otakar Veliký«	» 123
b) Z »Meče a kalicha« : a) Mandát královský	» 124
β) Sběh	» 126
c) Z »Pravěku země České« : Obraz Čech v době pohanské	» 126
15. Karel Hynek Mácha:	» 130
Z »Máje« : Poprava	» 131
16. Václav Boleslav Nebeský:	» 137
a) Z »Písni« (VIII., XIV.)	» 138
b) Alexander Veliký v názorech středověkých	» 139
17. Karel Jaromír Erben:	» 142
Z »Kytiče« : a) Mateřídouška	» 143
b) Věštyně	» 144
18. Božena Němcová:	» 148
a) Z »Obrázků z okolí Domažlického« : Pověst o Kozinovi a Lamingarovi	» 150
b) Z »Babičky« : Babička umírá	» 152
III. Úvaha závěrečná	» 155
IV. Období moderní literatury české	» 161
a) Básníci:	»
19. Vítězslav Hálek:	» 164
a) Z »Večerních písní« (29., 46., 57.)	» 165
b) »V Přírodě« (25., 31., 86., 151.)	» 166
c) Z »Pohádek z naší vesnice« : Naše vesnice	» 167
d) Z idylly »Děvče z Tater«	» 169
20. Jan Neruda:	» 172
a) Z »Knih veršů výpravných« : Před fortou milosrdných	» 173
b) Z »Písni kosmických« : (VI, XIX.)	» 174
c) Z »Ballad a romancí« : Ballada o svatbě v Kanaán	» 175

d) Ze »Zpěvů pátečních«: Jen dál!	Str. 177	
e) Z »Eklog«: Sumavský prales	» 178	
21. Adolf Heyduk:	» 180	
a) Z »Lesního kvítí«	» 181	
b) Z »Cymbálu a huslí«: a) Společně	» 182	
	β) Pěkný párek	» 183
c) Ze sbírky »Na přáštkách«: Bratr Ivan	» 183	
d) Ze »Zavádých listů«: Zanikla mi Tebou kytku snů a přání	» 185	
22. Josef Václav Sládek:	185	
a) Ze sbírky »Světlou stopou«: Chorál	» 186	
b) Ze »Selských písni a českých znělek«: Na výměnek	» 186	
c) Ze »Starosvětských písniček«: Tichá noc	» 187	
d) Z »Českých písni«: Českým dětem	» 187	
e) Ze sbírky »V zimním slunci«: Vzchop se k žití	» 188	
23. Julius Zeyer:	188	
a) »Čechův příchod«: Úvod	» 190	
	Příchod na Říp	» 191
b) Z »Nových básní«: Kam, Pane, kráčíš?	» 195	
c) Z »Letopisů lásky«, III.: Věnování	» 199	
24. Svatopluk Čech:	202	
a) Z »Básní«: Husita na Baltu	» 204	
b) Ze »Slavie«: Vstup	» 207	
c) Z »Lešetínského kováře«: Píseň při návratu	» 210	
d) Z »Jitřních písni«: Bratrství	» 211	
e) Z »Modliteb k Neznámému«: Klekání	» 211	
f) K slavnosti Kollárově	» 214	
25. Jaroslav Vrchlický:	215	
a) Ze »Svlačecí na úhoru«: Úzkost tvoření	» 218	
b) Z »Bodiláč s Parnassu«: Česká legenda vánoční	» 219	
c) Ze »Starých zvěstí«: Západ	» 220	
d) Z »Třetí knihy básní epických«: Sen Sokratův	» 224	
e) Z »Dědictví Tantalova«: Na vykopaniny z Olympie	» 225	
f) Z »Brevíře moderního člověka«: Chci vědět	» 227	
26. Karolina Světlá:	231	
Z romanetta »V hložinách«: U Velebů	» 232	
27. Alois Vojtěch Šmilovský:	234	
Z povídky »Za ranních červánků«: Mrštinova domněnka o Dobrovském	» 235	
28. Václav Beneš Třebízský:	238	
Význam české knihy	» 238	
29. Alois Jirásek:	242	
Z »F. L. Věka«: Cordatus Bohemus	» 243	
30. Josef Svatopluk Machar:	255	
a) Ze sbírek »Confiteor«: a) Můj domov	» 256	
	β) Partie z lázeňského parku	» 257
	γ) Pod sněhem	» 257
b) Ze sbírky »Pěle-Měle«: Zima na vesnici	» 258	
c) Ze sbírky »Tristium Vindobona«: a) První dojmy	» 258	
	β) Suchý žalm	» 259
d) Z knihy »Zde by měly kvést růže«: Idylla	» 260	

e) Z »Výletu na Krym«: Odessa	Str. 261
f) Ze sbírky »V září hellenského slunce«: a) Antická krajina	> 262
β) List z letopisu	> 263
γ) Senatus populusque Romanus	> 264
31. Antonín Sova:	> 266
a) Z »Květů intimních nálad«: Ticho pastvin	> 267
b) »Z mého kraje«: a) Před léty ještě	> 267
β) Do Ameriky	> 268
γ) Pole	> 268
δ) Žně	> 268
c) Ze »Zlomené duše«: Smetanova kvarteto »Z mého života«	> 269
d) Aby tak přišla radost	> 270
V. Úvaha závěrečná	> 273
b. Prósa nauková	> 274
I. Vědy historické	> 275
32. Václav Vladivoj Tomek:	> 275
Z »Dějepisu města Prahy«: Vysoké učení pražské v době Karla IV.	> 276
33. Antonín Rezek:	> 282
Z »Dějin prostonárodního hnutí náboženského v Čechách«: Důvody a postup protireformace	> 283
34. Zikmund Winter:	> 286
Ze »Života a učení na partikulárních školách«: Vznik a rozdíl městsk. škol	> 286
35. Jaroslav Vlček:	> 290
Z »Dějin české literatury«, II., 2.: První doby pobytu Palackého v Praze	> 290
II. Filologie	> 296
36. František Bartoš:	> 296
Z úvodu ke »Stu lidových písni českoslovanských«: Česká píseň lidová a její sběratelé	> 298
37. Jan Gebauer:	> 302
Z »Historické mluvnice jazyka českého«: Jazyk český a jeho vývoj	> 303
III. Cestopisy	> 306
38. E. St. Vráz:	> 306
Ze spisu »Napříč rovníkovou Amerikou«: V pralese	> 306
IV. Vědy přírodní	> 311
39. August Seydlér:	> 311
Z »Rozhledů v oboru mechanických věd«: Počátek mechaniky jako vědy	> 311
V. Filosofie	> 316
40. Josef Durdík:	> 316
Ze sbírky »Rozpravy filosofické«: První základy psychologie	> 317
41. Tomáš Masaryk:	> 320
Ze spisu »Naše nynější krise«: O úkolech českého studentstva	> 321
VII. Úvaha závěrečná	> 324
Část průvodní:	
I. Výklady ke článekům	> 325
II. Seznam slov méně známých	> 384
III. Seznam jmen v článcích literárních	> 336